

עלון תורני שבועי בהלכה ובאגדה

העלון מוקדש להצלחת לידן ומאי ישראל ובני ביתם הי"ו

מוקדש לעילוי נשמת לע"נ מירי בת סרבר ז"ל

הרב יעקב שניאור שליט"א

תתחיל להודות לה'

בלק בן ציפור היה איש רע וצר עין, בראותו את ניצחון ישראל על שני מלכי האמורי סיחון מלך האמורי ועוג מלך הבשן שהיו גיבורים וחזקים, וכדברי הנביא: "אֲשׁוּר בְּגִבּוֹהַ אֲרָזִים גָּבְהוּ וַחֲסֹן הוּא כְּאֱלֹנִים" (עמוס ב, ט).

נאמר בפסוק בתחילת הפרשה: "וַיָּגֵר מִוָּאֵב מִפְּנֵי הָעַם מְאֹד כִּי רַב הָוּא, וַיִּקֶּץ מִוָּאֵב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל"^(כב. ג.) חשש כבד ופחד אחז את בלק, אם עם ישראל ניצחו את שני המלכים הגיבורים הללו, בוודאי שאף אותנו הם ינצחו. וכך כתב רש"י הקדוש בשם המדרש (תנחומא, כ במדבר רבה כ, כ

אך בנס הצלה משני הרשעים הללו הכל אירע מאחורי הקלעים ועם ישראל לא ידעו מך, ומאהבת ה' לעמו ישראל פרסם את ניסיון להודיעם אהבתו הרבה אליהם. ואמר שלמה המלך:

"מִתֵּן בַּסֶּתֶר יִכְפֹּה אֶף" (משלי כד, יד), שהאזהרה את חברו מטיב
 עימו בסתר ולשם שמים, כדי שלא ידע מי מיטיבו. וכן נאמר:
 "עֲמִי, זָכֹר נָא מִה יַעֲיֵץ בְּלֶק מֶלֶךְ מִזֹּאֵב, וּמִה עֲנָה אוֹתוֹ בְּלֹעַם בֶּן
 בְּעוֹר מִן הַשִּׁטִּים עַד הַגִּלְגָּל, לְמַעַן דַּעַת צְדָקוֹת ה'" (מכילתא, ה),
 וזכור את כל חסדי וצדקותי עמכם ואף שהעלמתי זאת מכם.

ומעתה מובן מאמר חז"ל (ברכות יב.) שחכמי ישראל ביקשו ובתחילה לקבוע את פרשת בלק בקריאת שמע בכל יום, ומפני מה לא קבעוה? משום טורח ציבור. ואיזה פסוק ביקשו לומר? **"פָּרַע שָׁכֵב פֶּאֱרִי וּלְבִיָּא מִי יִקְיָמוּ"** (כד, ט), וכתב רש"י הקדוש, "כרע שכב כאר" דומה ל'בשכב', ו'לביא מ' יקימו' דומה ל'ובקומך', שהקב"ה שומרנו בשכננו ובקומנו. והמענין שדווקא פרשה זו נתייחדה מכל פרשיותיה של תורה, כדי לפרסם את הנסים הגדולים שעשה

ה' איתנו.

שואל **הגאון רבי ברוך אברהם טולדיאנו זצ"ל** בספרו **'אמרי ברוך'**, מדוע מאריכה התורה בסיפור נס ההצלה שבלק ובלעם זממו לקלל את ישראל יותר משאר נסים שנעשו לישראל? למה ישנו פירוט מפורט בפסוקים אודות ניסיונות השכנוע של בלק להביא אליו את בלעם, ואת מספר המזבחות ומיקומן והקרבת הקרבנות, מה לנו ולמעשי הרשעים הללו?

ובטרם נענה תשובתו נקדים הקדמה. דרשו חז"ל (נידה לא). "אמר רבי אלעזר, מאי דכתיב 'לעושה נפלאות גדולות לבדו, ובורח שם כבודו לעולם?' אפילו בעל הנס אינו מכיר בניסו". ופירש **רש"י הקדוש** שהקב"ה, הוא לבדו יודע שהוא נס אבל בעל הנס אינו מכירו. כלומר, הקב"ה שומר על האדם ומצילו שלא יבוא לידי סכנה, ולעיתים האדם כלל לא מודע לכך.

סיפר הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א את ששמע מפי בעל המעשה בעצמו. הלה מומחה ומחשבים, ופעם אחת הוזמן ל'בור' בקריה בתל אביב לשדרג את מערכת המחשוב הביטחוניות. לאחר כשעתיים סיים את עבודתו, ובטרם יצא את אחד הקצינים: "הייתי כאן בסך הכל שעותיים, ורואיתי שקיבלתם כל כך הרבה התרעות לפיגועים ה' ירחם". השיב לו הקצין: "אין לך ממה להתרגש, בכל יום נכנסות למערכת עשרות התרעות לפיגועים, זהו יום שגרתי אצלנו!". סיים הרב מוצפי ואמר, מי מאיתנו מודע לכל הנסים הללו שה' עושה עמנו, בכך שנותן בדעתם של אנשי הצבא 'לתפוס' את הפיגוע לפני הוא יוצא לפועל.

העלון מוקדש

[illegible]

ה'תשנ"ח – אברהם צורן אתר ושלטון ה'ח"י, שראלטי שטארוב ו'ב'ח"י, לרדן ארץ ישראל ו'ב'ח"י, לעב תזט ארץ, יאד ודזשטראלע בלע ח"י, דראקסטי ו'ב'ח"י, שוועלע שטארוב ו'ב'ח"י, משפחת רומניס ח"י, שטודעל חגל ו'ב'ח"י, הרב שמשעזר וואך א שילע ארץ ו'ב'ח"י, ודזיה רבסה בעלזת ח"י, לעלזלע ביווגה, יאד ודראקסטי שטארוב ו'ב'ח"י, שטודעל חגל ו'ב'ח"י

להצלת יהודה בו א"ל גולה וגלית בת דינה וכל יוצאי חלציהם הי"ו

גיליון 544

פרשת חוקת

תשפ"ה

כניסת שבת: 19:19

צאת שבת: 20:35

ר"ת: 21:15

להורות

ימי בין המצרים

שאלה: מהי מעלת האומר תיקון חצות בחצות היום בימי בין המצרים?

תשובה: הימים שבין שבעה עשר בתמוז לבין צום תשעה באב נקראים ימי 'בין המצרים', על שם הפסוק (איסח"א, ג) "כל רודפיה השיגוהו בין המצרים". ואמרו חז"ל (מדרש איכה שם) שבימים אלו נכנסו האויבים לירושלים ופרעו פרעות בישראל, עד יום תשעה באב, שבו החרבו את בית המקדש. ולכן נוהגים כמה מנהגי אבל וצער מיום שבעה עשר בתמוז עד אחר תשעה באב (חזון עובדיה ד' תעניות ע"ב קכה). וכתב בספר הרוקח (ס' שט), כי 'השיגוהו בין המצרים' עולה בגימטריא 776 בדיוק כמו 'מהם כ"א הימים מ"ז בתמוז עד ט' באב', והם בגימטריא כמניין "בטחו בהו"ה עדי עד, כי ביה הו"ה צור עולמים", ויש בזה רמז לעם ישראל שעליהם לבטוח בקב"ה שעתיד לבנות את בית המקדש במהרה בימינו, ויחדש עולמו כקדם (חזון עובדיה שם ע"ב קכו בהערה).

וכתבו הפוסקים שחסידים ואנשי מעשה נוהגים לישב על הארץ, על ידי הפסק בינו לבין הארץ, ולומר "תיקון חצות" אחר חצות היום בימי בין המצרים, ואומרים תיקון רחל שבו פסוקים של בכי וצער על חורבן בית המקדש, והטעם לאמירתו בחצות היום כי אז הוא התעוררות הדינים בסוד "כי ינטו צללי ערב" (שער הכוונות דף פ"ג, מ"ג מ"ד חיד"א בספר יוסף אומץ ס' כא), ומנהג זה הוא מנהג ותיקין, וכן נהגו בארץ ישראל על פי דברי רבינו האר"י ז"ל.

ואמרו בזהר הקדוש (בתיקונים תיקון י"ב דף כ"ז ע"א), בזכות האנשים שבוכים ומורידים דמעות מעיניהם על חורבן בית המקדש וגלות השכינה, יתקבצו כל ישראל להיות איש אחד בלב אחד, ויש בזה תיקון גדול לפגם הידוע. ועוד שהמקוון על חורבן בית המקדש מתכפרים לו כל עוונותיו וזוכה לאריכות ימים, ובניו לא ימותו בחייו, ויראה זרע יאריך ימים (מועד לכל חי י' יא"ת ס).

וכתב מרן חיד"א במורה באצבע (אות רל), שהיו מאה ושלושים תלמודי תורה כן ירבו שהיו נאספים בחצות יום ומקוננים ובוכים על חורבן ביהמ"ק, וכן נהגו בכמה קהילות קדושות (משנה ברוח ס"ק קכ, ק"ה החיים אות רכא), ובודאי שעל ידי אמירת תיקון חצות יתעורר כל אחד להצטער על חורבן בית המקדש, ועל כל הצרות שבאו עלינו ועל אבותינו מתוך הגלות המרה הזו.

למעשה

'הרחב פיך ואמלאהו'

מגיד המישרים הרה"ג רבי שלמה לוינשטיין שליט"א סיפר את סיפורו המרגש של ידידו הרב בן ציון סנה שליט"א: הרב סנה עבר תאונת דרכים קשה ומצבו היה קריטי. בחסדי ה' הצליחו הרופאים לייצב את מצבו, ולאחר מכן הוא הוטס לטיפולים בחו"ל. חלק מגופו לא תפקד, ובאופן אחר הוא איבד את השמיעה לחלוטין, אך העצב בה נותר חי וגרם דלקות חמורות מאוד.

הרופא הודיע לו: "אופן זה ממילא לא שומעת, אך העצב מייצר דלקות, דבר שגורם לך לצורך כמויות גדולות של אנטיביוטיקה. אני מציע להמית את העצב אחת ולתמיד ולסיים עם הדלקות". הרב הסכים, ועבר לצורך כך מספר בדיקות מקדימות.

עבורו היו אלה ימים לא פשוטים והוא נאלץ לעזוב את הארץ ולעבור טיפולים מורכבים וקשים. יום אחד הוא הגיע למסקנה שעליו לשנות גישה. זה קרה בזמן תפילת שחרית כשאמר 'הודו לה' קראו בשמו', בדיוק במילים 'הרחב פיך ואמלאהו'. הוא עצר ושאל את עצמו 'מדוע כתוב הרחב פיך ולא פתח פיך?', וענה שכאשר האדם מרחיב את פיו הוא מחיך, ובעצם הקב"ה מבקש מאיתנו להרחיב את פינו - כי הוא רוצה שנודה לו עם חייו.

ממחשבה למעשה, הוא החליט שבמקום לראות את מה שאין לו, ומה שנפגע בגופו מהתאונה, עליו להתבונן בכל הטוב והחסד שעושה איתו ה', ובמה שנותר בריא בגופו. מאותו היום הוא ורעייתו התחילו לראות את הטוב שיש להם. אמנם הוא לא שומע באופן אחת, אבל בשנייה הוא כן שומע. רגל אחת הוא סוחב, אבל ברוך ה' ברגל השנייה הוא הולך מצוין.

לפני הטיפול בעצב האוזן שלא שומעת, היה עליו לבצע בדיקת שמיעה מיוחדת לפני הריגת העצב. הוא ישב בחדר טיפולים עם גלי קול, והרופא הפעיל את המכשיר. אחרי מספר דקות הרופא נכנס לחדר וצעק: "בן ציון, באוזן הזו יש לך קרוב לשמונים אחוזי שמיעה! כמעט והרגליך את האוזן!". הרופא לא נרגע, "אני פשוט לא מבין, כבר בדקנו אותך עשרות פעמים... האוזן הייתה חרשת לחלוטין!".

הרב סנה ידע גם ידע שזהו נס, יש אוזן של לפני ה'הרחב פיך', ויש אוזן של אחרי ה'הרחב פיך'. הרב סנה ניצל את זמנו בארה"ב בכדי לחזק יהודים בדרשותיו. באחת מדרשותיו בעיר מונסי הוא סיפר את סיפורו האישי. ולאחר כמה ימים הוא קיבל מכתב שכתב לו אבא שנכח בקהל: "יש לי תשעה ילדים. ברוך ה' חיתנתי שבעה מהם שהקימו בתים טובים. הגענו לשני הילדים האחרונים ויש ממש פקק. בקושי מציעים להם שידוכים, וכשכבר מציעים - השידוכים לא מתאימים. ישבתי בהרצאה שלך ושמעתי על ה'הרחב פיך', שצריך לומר תודה על הדברים הטובים שיש לנו, וכשמרגישים באמת את ההודיה והכרת הטוב לה', גם זוכים לישועות.

אחרי ההרצאה חזרתי לבית ואמרתי לאשתי: "אנחנו כל הזמן חושבים רק על שני הילדים שלנו שתקועים ברווקות. הפסקנו לראות כמה חסד הבורא עשה איתנו בשבעת ילדינו שנסוואים. ברוך ה' כולם שמחים, נולדו להם ילדים, חלקם כבר לומדים גמרא ומתעלים בלימוד. כמה נחת! בואי ונתחיל לדבר על הטוב שיש בביתנו ונודה לה' יתברך". בדיוק היום אחרי חודשיים אנחנו עומדים לסגור שידוך לבני השני!".

להחכים

מאת הגב"ח אברהם ישי שניאור נ"י

"כִּי מֵרֹאשׁ צָרִים אֶרְאֶנּוּ וּמִגִּבְעוֹת אֲשׁוּרָנוּ הֵן עִם לְבָדָד יִשְׁכַּן וּבְגוֹיִם לֹא יִתְחַשֵּׁב" (כ"ב, ט)

הסביר מרן ראש הישיבה הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, אל לנו עם ישראל להסתכל על הגויים ולהיות זכאים יחסית אליהם, אלא עלינו להיות זכאים מצד עצמנו וללא השוואה אליהם. וכך פירש: "הן עם לבדד ישכון" - אף לבדד עלינו להיות טובים, "ובגויים לא יתחשב" - ואין לנו כל צורך להשתוות לגויים אלא אנו טובים לבדנו.

להתבונן

"מִה טוֹבוֹ אוֹהֲלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֶתְךָ יִשְׂרָאֵל" (כ"ד, ה)

מדוע כפל הפסוק גם "אוהליך יעקב" וגם "משכנותך ישראל"? הסביר רבינו האור החיים הקדוש זיע"א, שישנם בעם ישראל שתי קבוצות שעוסקים בתורה, האחת, שקובעים עיתים לתורה, ויש להם זמן קבוע ללמוד תורה אך אינם עושים בה תמיד. והשנייה, שעוסקים בה בקביעות. כנגד בעלי עתים אמר: "מה טובו אוהליך יעקב", כאוהל זה שאינו קבוע, וכנגד כת התקועה אמר: "משכנותך ישראל", משכן שהוא קבוע יותר מהאוהל.

יש קונה עולמו בפרוטה אחת!

העלון הזה שבידכם רבים נהנים ממנו ומתחזקים, בזכותכם נוכל להגיע ליותר קוראים ולחזקים! אל תפספסו.

תרומות ניתן להפקיד בסניף הדואר, בנק 09 סניף 001 מס' ח-ן 2718517 ניתן לפנות: 053-4139903

הציבור היקר מוזמן מדי ערב להשתתף בשיעוריו של הרב יעקב שניאור שליט"א

בבית מדרש 'להאיר', רחוב הרב קוק 4 חדרה

18:00 - שיעור חיזוק • 18:15 - שיעור בגמרא מסכת קידושין

18:45 - שיעור בהלכה ומוסר • 20:00 - תפילת ערבית

ברוכים הבאים ~ טעמו וראו כי טוב ה'

העלון טעון גניזה. אין לקרוא העלון בשעת התפילה וקריאת התורה, אסור לטלטלו במקום שאין עירוב.